

προσώπων της Δεξιᾶς για τοὺς ἔντιμους δικαστικούς, ποὺ ἀνακρίνουν - μὲ εὐψυχία καὶ ἀκεραιότητα ἀντάξια τῶν μεγάλων παραδόσεων ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλληνικῆς Δικαιοσύνης - τοὺς ἐνόχους τοῦ ἐγκλήματος τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ἡ εὐτελής καὶ ἀήθης προσωπική του ἐπίθεση ἐναντίον τους, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀπίθανες «διαδηλώσεις» διαμαρτυρίας τῶν τραμπούκων καὶ τῶν ἀλητῶν τῶν παρακρατικῶν ὁργανώσεων, μὲ σκοπὸ τὴν παρεμπόδιση τοῦ ἀνακριτικοῦ ἔργου, προεκάλεσαν ὀργισμένες ἀντιδράσεις στὸν νομικὸ κόσμον τῆς χώρας. Τὰ «Σύγχρονα Θέματα» προσθέτουν καὶ τὴ δική τους ἀμέριστη συμπαράσταση πρὸς τοὺς ἀδέκαστους δικαστικοὺς λειτουργοὺς τῆς Θεσσαλονίκης. Οἱ ἠθικοὶ αὐτουργοὶ τῆς ἀνάνδρης δολοφονίας τοῦ «γελαστοῦ παιδιοῦ τῆς Εἰρήνης», ὅποιος κι' ἂν εἶναι πρέπει - εἶναι ζήτημα τιμῆς γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Δικαιοσύνη - νὰ συλληφθοῦν καὶ νὰ τιμωρηθοῦν αὐστηρά.

Πέτρου Γ. Ζήση: Μελέται καὶ ἄρθρα, Τ.Α' τεῦχος 1.— Ἀνδρέου Χ. Τούση: Γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ Ἀστικοῦ Δι-

καίου - ἡμίτομος Β'.— Δ. Γ. Σερεμέτη: Δικαιοπρακτικὰ καὶ ἄλλα ἔγγραφα ἐκ τῶν ἀρχείων Ἑλλήν. Ἰνστιτούτου Βενετίας περὶ Κυθίων - ἀνάτυπο ἀπὸ τὰ «θησαυρίσματα» Α'.— Νικ. Π. Μάτση: Τὸ Οἰκογενειακὸν Δίκαιον κατὰ τὴν νομολογίαν τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ἐτῶν 1015-1401 [1962].— Τρ. Κουταλίδης: Ναύλωσις ἀεροσκάφους - Ἀνάτυπο ἀπὸ τὴν Ἐπιθ. ὤμπορ. Δικαίου (ΙΓ' - τ. 4ον).— Ἰω. Ν. Δάρα: Ἡ βούλησις καὶ ἡ ἐπ' αὐτῆς ἐπίδρασις τῶν ψυχικῶν ἀνωμαλιῶν καὶ νόσων ἐν τῷ δικαίῳ (Διατριβὴ ἐπὶ διδακτορίᾳ Νομ. Σχ. Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης).— Στ. Σταυροπούλου: Μελετήματα Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (1963).— Τάσου Ἐγκολοπούλου: Ἡ ἰθαγένεια καὶ ἡ στέρησις αὐτῆς (ΝΟΒ 11.605). Ἐξάλρετη ὁσο καὶ ἐπικαιρὴ ἐπιστημονικὴ ἐργασία. Διεξοδικὴ ἡ διαχείριση τοῦ θέματος. Προοδευτικὸς καὶ φιλελεύθερος ὁ προσανατολισμός. Μιά σημαντικὴ προσφορὰ στὴ νομικὴ πλευρὰ τοῦ προβλήματος τῶν πολιτικῶν προφύγων.

ΔΗΜΟΣ Ν. ΜΕΞΗΣ

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ

«Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΕΙΡΗΝΗ ΔΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ»

Συνήλθε στὴν Ἀθήνα, στὸ Ξενοδοχεῖο «Χίλτον», ἀπὸ 10 Ἰουνίου μέχρι 6 Ἰουλίου, τὸ Συνέδριον Νομικῶν, μὲ σκοπὸν τὴν κατασφάλισιν τῆς Παγκοσμίου Εἰρήνης διὰ τοῦ Δικαίου.

Τοῦ Συνεδρίου αὐτοῦ εἶχαν προηγηθεῖ μέσα σὲ 18 μῆνες, 4 Ἑπειρωτικὰ Περιφερειακὰ Συνέδρια μὲ τελευταῖο τῆς Ρώμης πέρυσι.

Προσπάθεια τῶν ὁργανωτῶν τοῦ Συνεδρίου ἐδῶ ἦτο νὰ καταστήτῃ αὐτὸ παγκόσμιον. Διὰ λόγους ὁμως ἀγνώστους μέχρι τῆς στιγμῆς ὑπῆρξεν καθολικὴ ἡ ἀπουσία τῶν Σοσιαλιστικῶν καὶ Λαϊκῶν δημοκρατικῶν χωρῶν, πλὴν τῆς Γιουγκοσλαβίας.

Ἡ κίνησις ὁργανώσεως τῶν Νομικῶν διὰ τὴν προάσπισιν τῆς Εἰρήνης καὶ τῆς Δημοκρατίας, ἀπέρρευσε εὐθὺς μετὰ τὸν δεύτερον παγκόσμιον πόλεμον καὶ ὑπῆρξαν ὁργανώσεις ὅπως ἡ Διεθνὴς Ἑνωσις Δημοκρατῶν Νομικῶν, ἡ ὁποία ἐκδίδει τὸ περιοδικὸν «*Le droit au service de la paix*».

Ἡ Ἑνωσις αὕτῃ ἀριθμοῖ μεγάλον ἀριθμὸν Νομικῶν καὶ Δικαστικῶν προσωπικοτήτων ἔχει δὲ εἰς τὰ περισσότερα τῶν κρατῶν καὶ Ἐθνικὰ Σωματεῖα καὶ Ἐνώσεις.

Ἀντίθετα, ἡ κίνησις τῶν Νομικῶν «Εἰρήνη διὰ τοῦ Δικαίου» στηρίζεται εἰς τοὺς Δικηγορικοὺς Συλλόγους τῶν διαφόρων κρατῶν καὶ ἰδίᾳ τῆς Ἀμερικῆς, μέσῳ τῶν ὁποίων ἐπι-

χειρεῖ τὴν ὁργάνωσιν τῶν διαφόρων κέντρων ἢ Τμημάτων.

Δὲν εἶναι τυχαία ἡ πρωτοβουλία τῶν Ἀμερικανῶν Δικηγόρων διὰ τὴν ὁργάνωσιν τῆς Εἰρήνης διὰ τοῦ Δικαίου. Ὁφείλεται εἰς τὸ μεγάλο κίνημα διὰ τὴν Εἰρήνην τῶν Ἐπιστημόνων ποὺ σημειώνεται ἐδῶ καὶ κάμποσα χρόνια, ἰδιαίτερώς στὴν Ἀμερικὴ, ἐναντίον τοῦ πολέμου γενικώτερα καὶ ἐλδικώτερα ἐναντίον τῆς χρήσεως καταστροφικῶν ὁπλῶν. Οἱ ἐπιστήμονες εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἀντελήφθησαν ὅτι ἡ ἀνθρωπότης ἐκινδύνευε νὰ γίνῃ θύμα καὶ λεία τοῦ δημιουργήματός των, τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνικῆς ἐξελίξεως καὶ ξεσηκώθηκαν κατὰ τῆς ἀπαράδεκτης αὐτῆς τυρανίας τῆς ἐπιστήμης εἰς τὰ χέρια ἀσυνειδήτων ἐγκληματιῶν πολέμου.

Ἦτο λοιπὸν φυσικόν, μέσα στὸ ρεῦμα αὐτὸ τῆς κινήσεως τῶν Ἐπιστημόνων τῆς Ἀμερικῆς νὰ προστεθοῦν καὶ οἱ Δικηγόροι καὶ ἐκεῖ πρέπει νὰ τοποθετηθῇ ἡ κίνησις αὕτῃ, πέραν ἀπὸ τὶς τέτοιες ἢ τέτοιες προσπάθειες τῶν ὁργανωτῶν καὶ χρηματοδοτῶν της.

Ἡ κίνησις τῆς ὁργανώσεως «Παγκόσμιος Εἰρήνη διὰ τοῦ Δικαίου» ἔχει μία φιλοδοξία, ποὺ ἀποτελεῖ καὶ τὴν ἀδυναμία της. Πιστεύει ὅτι ἡ Εἰρήνη διασφαλίζεται μόνο μὲ θεσμοὺς Δικαίου. Ὅτι ἡ δικαιονομικὴ ρύθμισις τῶν δημιουργουμένων διακρατικῶν διαφορῶν εἶναι ἡ πανάκεια διὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς Εἰρή-

νης. Καὶ ὅτι ἡ ἔλλειψις αὐτὴ καθιστᾷ τὴν Εἰρήνην ἀσταθῆ.

Οἱ ὀργανωταὶ τοῦ Παγκοσμίου Συνεδρίου παρέθεσαν σειρὰν θεμάτων ἡμερησίας διατάξεως, ἡ ὁποία δὲν ἔβαινε πέραν τοῦ Νομικοῦ περιβλήματος τῶν ζητημάτων.

Τὰ θέματα τῆς ἡμερησίας διατάξεως κατενεμήθησαν εἰς τὰ διάφορα τμήματα. Ἦταν αὐτά:

Τὸ Διεθνὲς Δικαστήριον Δικαιοσύνης. Δημιουργία καὶ δικαιοδοσία τοπικῶν εἰδικῶν Δικαστηρίων. Ἀρχαὶ Δικαίου διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν τῶν Διεθνῶν ἐπενδύσεων. Διευκόλυνσις τῶν ἐνώσεων καὶ τῶν οἰκονομικῶν ἀνταλλαγῶν διὰ τοῦ Δικαίου. Ἀνάπτυξις τοῦ χώρου καὶ τῆς ἀποτελεσματικότητος τῆς Διαιτησίας καὶ ἄλλων μέσων ἐπιτρεπόντων τὴν εἰρηνικὴν ἐπίλυσιν τῶν διεθνῶν διαφορῶν. Ἀνάπτυξις τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν θεσμῶν Δικαίου διὰ τοῦ ἀφοπλισμοῦ. Θεσμοὶ Δικαίου διὰ τὸ διάστημα καὶ τὰς διαστημικὰς συγκοινωνίας. Τὰ Ἑνωμένα Ἔθνη καὶ αἱ πολιτικαὶ περιφερειακαὶ ὁργανώσεις πηγαὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ Δικαίου καὶ Νομικῶν θεσμῶν. Διεθνὴς Συνεργασία διὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰς νομικὰς ἀναζητήσεις. Ἐνθάρρυνσις διὰ τὴν Διεθνὴ ἐνοποίησην τοῦ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου. Διεθνὴς ὁργάνωσις τῶν Νομικῶν ἐν ᾧσει κοινῆς ἀποτελεσματικῆς δράσεως. Ἀνάλυσις τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ Διεθνούς Δικαίου. Καὶ τέλος ἐξέτασις προγράμματος δράσεως τῶν Νομικῶν.

Ὅπως βλέπει κανεὶς τὰ θέματα πρὸς ἐπεξεργασίαν ἤγγιζαν ὅλα τὰ προβλήματα τῆς Εἰρήνης καὶ τοῦ Διεθνούς Δικαίου, ἀλλὰ κατὰ τρόπον ἐπιφανειακὸν καὶ πολὺ δυστακτικόν. Πολλὰ ἀπὸ τὰ θέματα θὰ ἤμποροῦσαν νὰ ἐνωθοῦν καὶ ἄλλα ἐξ αὐτῶν νὰ παραληφθοῦν ὅπως π.χ. ἡ διευκόλυνσις τῶν ἐνώσεων καὶ τῶν διεθνῶν οἰκονομικῶν ἀνταλλαγῶν διὰ τοῦ Δικαίου, δεδομένου ὅτι αἱ ἀνταλλαγαὶ δὲν ἀναπτύσσονται διὰ τοῦ Δικαίου, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἀμοιβαίου οἰκονομικοῦ συμφέροντος καὶ τῆς καταργήσεως δασμολογικῶν καὶ ἄλλων τεχνητῶν ἐμποδίων ἐκ πολιτικῶν λόγων.

Μολονότι πληθώρα θεμάτων ὑπῆρξεν, ἀκόμη δὲ νομικιστικὴ ἐντελὴς τοποθέτησις αὐτῶν, ἐν τούτοις ἡ προσοχὴ τοῦ Συνεδρίου καὶ τῶν Συνέδρων συνεκεντρώθη εἰς τὰ βασικώτερα τούτων ὡς αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ Διεθνούς Δικαίου, τὸ δίκαιον τοῦ διαστήματος, τὸ Διεθνὲς Δικαστήριον Δικαιοσύνης, ἡ ἐνθάρρυνσις τῶν ἐπενδύσεων κλπ.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι οὗτος ὁ πολὺ μεγάλος καταμερισμὸς τῶν θεμάτων δὲν ἠμπόδισε τοὺς συνέδρους καὶ τοὺς παρατηρητὰς νὰ συνδυάσουν τὰ διάφορα συγγενῆ θέματα καὶ νὰ τὰ ἀναγάγουν εἰς ἐνότητα, οὕτως ὥστε τὸ τελικὸν καταστάλλαγμα τῶν συζητήσεων, ὅπως ἐκφράζεται ἀπὸ τὰς ληφθεῖσας ἀποφάσεις νὰ μὴν ἀνταποκρίνονται εἰς τὰ θέματα ἡμερησίας διατάξεως.

Ἀκόμη καὶ τοῦτο: Τὰ νομικὰ θέματα καὶ αἱ ἀπόψεις δὲν ἠμπόδισαν τὴν ἔρευναν τοῦ βάθους τῶν διεθνῶν προβλημάτων, τὰ ὁποία δὲν ἀπεμονώθησαν ἀπὸ τὴν οὐσίαν των εἰς τὰς περισσοτέρας περιπτώσεις, οἱ ὁμιληταὶ δὲν

«ἐξεστράτησαν» εἰς τὸν αἰχμηρὸν δρόμον τῆς νομικῆς ἐμβριθειολογίας, ἀλλ' ἀντιθέτως, ἐπεσήμαναν τὸν πυρῆνα τῶν διαφορῶν.

Ἀκόμη ἡ δεξιотεχνία πολλῶν ὁμιλητῶν συνεδίασε τὰ νομικὰ καὶ πολιτικὰ προβλήματα. Ὑπῆρξεν σημαντικὴ ἡ συμβολὴ τῶν ἐγχρώμων καὶ τῶν ἀπελευθερωθέντων ἀπὸ τὸν ἀποικιακὸν ζυγὸν ὑπὸ ἀνάπτυξιν ἐθνῶν καὶ ἦτο αἰσθητὸν τὸ ἀντιαποικιακὸν ρεῦμα.

Θυελλώδης ὑπῆρξεν ἡ ἀντίδρασις ἐναντίον τῆς διὰ μιᾶς στιγμιαίας ἐπιτευχθείσης πλειοψηφίας 36 ἐναντι 34 ψήφων μὲ πρωτοβουλίαν τῶν Ἀγγλῶν καὶ Βέλγων ἀπαλείψεως τοῦ δικαίωματος τῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν Λαῶν — ἀρχῆς ἡ ὁποία ἦτο διατυπωμένη εἰς τὸ ἄρθρον 6 τῆς Διακηρύξεως τῶν Γενικῶν Ἀρχῶν — καὶ σημαντικὴ ὑπῆρξεν ἡ συμβολὴ τῆς Ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν κ. Πάλλην εἰς τὴν ἐπαναφορὰν τῆς ἀρχῆς αὐτῆς διὰ τῆς προσθήκης εἰς ἄλλο ἄρθρον τῆς ἀρχῆς τῆς αὐτοδιαθέσεως. Ὑπῆρξε μάλιστα καὶ πρότασις τῆς Παραγουάης, ὅπως τὸ ἱερὸν δικαίωμα τῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν Λαῶν μεταδίδεται εἰς ὅλον τὸν κόσμον καθημερινῶς διὰ τοῦ ραδιοφώνου.

Σημαντικαὶ ὑπῆρξαν καὶ αἱ γενόμεναι ἀποδείξεις πλειάδος ἀντιπροσώπων, ὅπως αἱ ἐπενδύσεις κεφαλαίων εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν χώρας γίνονται μὲ νομικὰς ἐγγυήσεις διὰ τὴν οἰκονομικὴν εὐημερίαν τῶν λαῶν τῶν δεχομένων τὴν βοήθειαν κρατῶν καὶ ἄνευ τῆς ἐπιβολῆς πολιτικῶν ὄρων δι' ἐκχωρήσεων ἢ μονοπωλιακῶν ἐκμεταλλεύσεων τῶν ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας καὶ ἄλλων προνομίων.

Τὸ Συνέδριον ἐψήφισε 3 κείμενα:

Τὸ κείμενον τῆς διακηρύξεως τῶν Ἀθηνῶν ποὺ ἀπευθύνεται εἰς ὅλους τοὺς Λαοὺς καὶ τὰς Κυβερνήσεις καὶ ζητεῖ ἀφ' ἐνὸς νὰ καταστή συνείδησις ἡ ἀνάγκη φιλικῆς ρυθμίσεως τῶν διαφορῶν ἄνευ προσφυγῆς εἰς τὴν βίαν καὶ τὸ ἀτομικὸν ὀλοκαύτωμα καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸν τερματισμὸν τοῦ φρενήρους δρόμου τῶν ἐξοπλισμῶν. Τὸ κείμενον τῆς διακηρύξεως τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ Διεθνούς Δικαίου ἐκ 10 σημείων, ὅπου προεξάρχει τὸ καθῆκον τῆς ὑποταγῆς τῶν φυσικῶν καὶ νομικῶν προσώπων καθὼς καὶ τῶν διαφόρων ὁργανώσεων εἰς τὸν Διεθνὴ Νόμον, στηριγμένον εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπιεικειᾶς, τῆς δικαιοσύνης, τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας, μέσω μιᾶς δικαστικῆς προστασίας ἀποτελεσματικῆς τῶν θεμελιωδῶν καὶ ἀναπαλλοτριώτων δικαιωμάτων ἐκάστου ἀνθρώπου καὶ καταλήγει μὲ τὴν θερμὴν πίστιν εἰς τὸν Ὀργανισμὸν τῶν Ἦν. Ἐθνῶν τὴν καλυτέραν ἐλπίδα τοῦ κόσμου διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς Διεθνούς Εἰρήνης. Καὶ τὸ κείμενον τῶν ἀποφάσεων ἐπὶ τοῦ μελλοντικοῦ προγράμματος ἐργασιῶν τῆς ὁργανώσεως διὰ τῆς δημιουργίας ἐθνικῶν κέντρων Εἰρήνης καὶ καταβολῆς συντόμων προσπαθειῶν ἀντικαταστάσεως τῶν παλαιῶν μεθόδων ἐπιλύσεως τῶν διαφορῶν διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῶν ἀρχῶν τοῦ Δικαίου. Τονίζει ἐπίσης τὴν σημαντικὴν ἀποστολὴν τοῦ Δικηγόρου εἰς τὴν προπαγάνδισιν τοῦ ἔργου τῆς Εἰρήνης, βασι-

σμένης εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς Δικαιοσύνης καὶ ἀποφασίζει τὴν ἐγκαινίαν τῆς Παγκοσμίου Ἡμέρας τοῦ Δικαίου.

Ἡ συμβολὴ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀντιπροσωπείας ὑπῆρξεν καὶ πολυάριθμος καὶ σημαντικὴ.

Ἐκτὸς τῶν κ. Πάλλη καὶ Ζέππου συμμετέσχον ὡς παρατηρηταὶ καὶ εἰσηγήθησαν ἐπὶ διαφόρων θεμάτων οἱ κ.κ. Στ. Σταυρόπουλος

Ἀρεοπαγίτης, οἱ Πάρεδροι τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας Ἀθ. Εὐρυγένης καὶ Στρατῆς Καλογερόπουλος, οἱ Δικηγόροι Κ. Λαμπαδάρος, Τ. Ἐγκολφόπουλος, Κ. Βαϊκούσης, Ἰω. Κουτσοχέρας, Κ. Δεσποτόπουλος, Χορτάτος, Τ. Κουταλίδης, Στ. Νέστωρ, Χρ. Ἰωάννου, Ν. Πουλατζᾶς, Μ. Πανάγος καὶ ἄλλοι.

ΤΑΣΟΣ ΕΓΚΟΛΦΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Ἡ σύντομη ἀνακοίνωση τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Προγραμματισμοῦ, ποὺ δημοσιεύεται κατωτέρω, ἔρχεται νὰ ἐπιβεβαιώσῃ ἀκόμα μιὰ φορὰ τὴν τραγικὴ κατάσταση τῆς οἰκονομίας μας καὶ τὴν ἀποτυχία τῶν στόχων τοῦ λεγόμενου «πενταετοῦς σχεδίου». Δὲν ἐνδιαφέρει μονάχα ἡ διάψευση τῶν ἐπισήμων ἐπαγγελιῶν γιατί κανεὶς δὲν περίμενε τὴν πραγματοποίησή τους. Πρέπει, μὲ τὴν εὐκαιρία, ἀκόμα μιὰ φορὰ νὰ ἐπισημάνουμε τοὺς τρομεροὺς κινδύνους ποὺ ἀπειλοῦν τὴν ἑλληνικὴ οἰκονομία καὶ τὸν ἑλληνικὸ λαό, ἂν συνεχισθεῖ ἡ ὡς τὰ τώρα πολιτικὴ, ποὺ ὁδηγεῖ στὴ συνέχιση τῆς καθυστέρησης καὶ τῆς ἐξαθλίωσης.

Διὰ τῶν δημοσιευθεισῶν τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1959 Γενικῶν Κατευθύνσεων ἐνὸς πρώτου δεκαετοῦς προγράμματος, ἡ «Ἑλληνικὴ Ἑταιρεία Προγραμματισμοῦ» ὑπεδείκνυε τὰ συγκεκριμένα μέτρα ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ ληφθοῦν διὰ νὰ κατευθυνθῇ καὶ ἐπιταχυνθῇ ὁ ρυθμὸς τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, νὰ δημιουργηθοῦν δὲ νέαι ἀπασχολήσεις δι' ἓν ἑκατομμύριον περίπου πρόσωπα διὰ τὴν δεκαετίαν 1961 - 1970, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ 400.000 κατὰ τὴν πρώτην πενταετίαν, ὡς καὶ διὰ τὴν μεγένθυσιν τῆς παραγωγικῆς δυναμικότητος τῆς Χώρας πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς ὁλοῦν αὐξανομένης ἐγχωρίου ζητήσεως καὶ μείωσιν τοῦ μεγάλου ἐλλείμματος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου.

Ἡ Κυβέρνησις ἡγνόησε τότε τὰς ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας Προγραμματισμοῦ καὶ τῶν Ἑλλήνων ἐπιστημόνων διατυπωθείσας προτάσεις, μετεκάλεσε δὲ διαφόρους ξένους ἐιδικούς, μὴ γνωρίζοντας ἐπαρκῶς τὰς ἑλληνικὰς συνθήκας καὶ ἔθεσεν εἰς ἐφαρμογὴν τὸ «πενταετὲς πρόγραμμα 1960 - 64», τοῦ ὁποίου — ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου καταρτίσεώς του — αὐτοὶ οὗτοι οἱ συντηρητικοὶ τοῦ στόχοι δὲν ἐπιτυγχάνονται ὡς προεβλέφθησαν ἂν κρίνῃ κανεὶς ἀπὸ

τὰ ἀποτελέσματα τῆς τετραετίας. Οὕτω:

Πρῶτον: Ἀντὶ τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ πενταετοῦς προγράμματος 330.000 νέων ἀπασχολήσεων, φαίνεται ὅτι αἱ δημιουργησόμεναι δι' ὁλόκληρον τὴν τετραετίαν, δηλαδὴ μέχρι τέλους τοῦ 1963, νέαι ἀπασχολήσεις, καὶ μὲ τὰς πλέον αἰσιοδόξους ἐκτιμήσεις, δὲν θὰ ὑπερβῶν τὰς 70.000 ἔναντι τῶν 250.000 ποὺ ἔπρεπε κατ' ἐλάχιστον νὰ δημιουργηθοῦν. Συνεπῶς τὸ πρόγραμμα πραγματοποιεῖται πρὸς τὸ σημεῖον αὐτὸ μόνον κατὰ 28%.

Ὁ μικρὸς αὐτὸς ἀριθμὸς τῶν νέων ἀπασχολήσεων ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ἐπενδύσεων χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν κατασκευὴν ὁδῶν, οἰκοδομῶν, τουριστικῶν καὶ λοιπῶν ἔργων, ἢ ἐπίδρασις τῶν ὁποίων εἶναι περιορισμένη ἀπὸ ἀπόψεως μονίμου ἀπασχολήσεως. Οὕτω ἡ μέση δαπάνη διὰ κάθε δημιουργουμένην νέαν ἀπασχόλησιν ὑπερβαίνει τὸ ἓν ἑκατομμύριον δραχμῶν, ἀφοῦ τὸ σύνολον τῶν ἐπενδύσεων φθάσῃ τὰ 80 δισεκατ. δραχμῶν. Ἡ ἐξαιρετικῶς ὑψηλὴ μέση αὕτη δαπάνη εἶναι πενταπλασία περίπου τῆς υπολογιζομένης ὑπὸ τῶν ξένων ἐμπειρογνομόνων διὰ χώρας ἀναλόγου ἀναπτύξεως μὲ τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ ἀποτυχία τοῦ πενταετοῦς προγράμματος εἰς τὸν βασικὸν αὐτὸν στόχον τῆς ἀπασχολήσεως διαπιστοῦται καὶ ἐκ τῆς πρωτοφανοῦς «φυγῆς» εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἰδίᾳ τῶν νέων, πρὸς ἀναζήτησιν ἐργασίας, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς θὰ ὑπερβῇ κατὰ τὴν τετραετίαν τὰς 270.000. Ὁ κίνδυνος γίνεται μεγαλύτερος ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ μεταναστεύσαντες κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη ὑπερβαίνουν καὶ αὐτὴν τὴν φυσιολογικὴν αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ. Ἡ ἔξοδος αὕτη τοῦ πλέον δυναμικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Χώρας, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, μειώνει καὶ τὴν πίεσιν πρὸς ταχεῖαν ἀνάπτυξιν μὲ ὅλα τὰ ἐντεῦθεν δυσμενῆ οἰκονομικά, κοινωνικά καὶ ἐθνικά ἀποτελέσματα.

Δεύτερον: Ἡ μέση αὔξησις τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος τῆς τετραετίας θὰ πλησιάζῃ, κατὰ τὰ ἐπίσημα στοιχεῖα, τὸν προβλεπόμενον χαμηλὸν ρυθμὸν τοῦ 6%, ἀλλ' ὁ ρυθμὸς αὐτὸς ἐξακολουθεῖ νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰς καιρικὰς συνθήκας, ἀφοῦ ἡ συμβολὴ τοῦ ἀγροτι-